

PALIJATIVNA SKRB

Sve veći dio građana ostvarenje važnog prava neće ni dočekati: "Bolnica nije mjesto za umiranje"

Ulaganje u palijativnu skrb ulaganje je u ljudskost. Međutim, Hrvatska na tom polju kaska za europskim standardima.

Pisao: **Andreja Zapča**, 23. rujna 2025. u 08:35





Ilustracija
Foto: Getty Images



Premda palijativna skrb u Hrvatskoj postoji, daleko je od idealne i sporo se razvija, a još uvijek nema ni ključnog dokumenta - **Nacionalni program za razvoj palijativne skrbi**, koji bi jasno definirao kako osigurati dostupnu i kvalitetnu skrb svima kojima je potrebna, upozoravaju stručnjaci i volonteri.

Palijativna skrb nije samo za umiruće bolesnike već i za sve one koji pate od kroničnih bolesti, i nije riječ samo o starijim osobama nego i o djeci, a stručna pomoć nije potrebna samo bolesnima i umirućima nego i članovima njihove obitelji. Pritom valja imati na umu da je trend povećanje broja starijih osoba u Hrvatskoj i da ga prati povećanje onkoloških i ostalih kroničnih oboljenja zbog čega raste i potreba za adekvatnom palijativnom skrbi.



NAJČITANIJE



1 NAKON PETE GODIŠNICE

Potres uznemirio Zagrepčane: "Čuo se huk iz dubine i zatreslo je jako"



2 JEDNA OD NAJVEĆIH

Pogledajte nevjerojatni ulov ribara iz Dalmacije! "Vidjeli smo da se na 15 metara dubine našla stana"

PODOBILITE



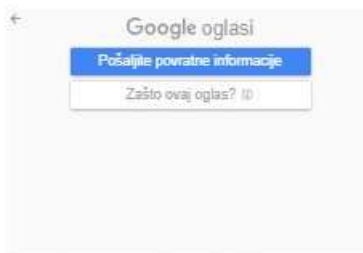
Ilustracije

Foto: Getty Images

Iako na području Republike Hrvatske začeci hospicija i palijativne skrbi sežu u daleku prošlost, ona je i dalje najviše prepuštena entuzijazmu pojedinaca. Ključni problemi su nedostatak stručnog osoblja i smještajnih kapaciteta te izostanak koordinacije i nejednako razvijena palijativna skrb u cijeloj Hrvatskoj, a nužno potrebne promjene većina starijih osoba i palijativnih bolesnika neće ni dočekati iako je dostojanstvena smrt jedno od temeljnih ljudskih prava.

Što je palijativna skrb?

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), palijativna skrb je aktivna sveobuhvatna briga za bolesnike čija bolest ne reagira i usmjerena je na održavanje kvalitete života bolesnika do njihove smrti.



Palijativna skrb bavi se neizlječivim bolesnicima, i to tako da brine o biološkom, psihološkom, socijalnom i duhovnom stanju bolesnika, a istodobno se vodi briga i za obitelj oboljelog. Palijativna skrb obuhvaća razdoblje od postavljanja dijagnoze neizlječive bolesti pa sve do žalovanja nakon smrti bolesnika.



NAJČITANIJE

1



NAKON PETE G

Potres uzne "Čuo se huk je jako"

2



JEDNA OD NA

Pogledajte i ribara iz Dal da se na 15 i nazire sjena

3



HITNE SLUŽBE

FOTO Sudai u centru gr ljudi..."

PODEJELITE



Ilustracija - 3
Foto: Getty Images

Teške posljedice umjesto europskih standarda

"Stručnjaci iz zdravstvenog i socijalnog sektora, kao i pučka pravobraniteljica zaključili su da je Nacionalni program za razvoj palijativne skrbi trebao biti donesen još jučer, a čeka ga se već pet godina. Dok bolesnici i njihove obitelji koje skrbe za njih prolaze kroz najteže periode, a stručnjaci se bore s nedostatkom ljudskih i finansijskih kapaciteta, svaka odgoda bavljenja ovim problemom urušava sustav još dublje", upozoravaju iz Centra za edukaciju, savjetovanje i humanitarno djelovanje - Krugovi, koji je s partnerima izradio zagovarački dokument za unaprjeđenje palijativne skrbi, a na hitno djelovanje ukazali su i na nedavno održanom okruglom stolu s brojnim stručnjacima.

Jer posljedice nepostojanja adekvatne palijativne skrbi brojne su i teške: povećana patnja bolesnika jer nemaju pristup adekvatnom ublažavanju boli i drugih simptoma, povećan teret na obitelji jer moraju preuzeti većinu brige o svom bolesnom članu često bez dovoljno znanja, podrške i psihološke pomoći te preopterećenost hitnih službi jer bolesnici često završavaju na hitnim prijemima.

NAJČITANIJE

1



Potres uznemirio "Čuo se huk iz dulje jako"

2

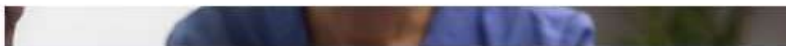


Pogledajte nevjer ribara iz Dalmacije da se na 15 metara nazire sjena..."

3



FOTO Sudarila se u centru grada: "U ljudi..."





U Hrvatskoj postoje samo dva hospicija kao specijalne ustanove za smještaj palijativnih bolesnika - **u Rijeci i Splitu**. Palijativna skrb je puno dostupnija u većim gradovima poput Zagreba, Rijeke, Splita, Pule, dok su ruralna i manje razvijena područja često zapostavljena. U Splitu je ugovoren i **prvi mobilni palijativni tim za podršku djeci palijativnim bolesnicima**, a dobri primjeri se mogu vidjeti u Čakovcu, Varaždinu, Pakracu. Ono čime se trebamo voditi je Bijela knjiga o standardima i normativima za hospicijsku i palijativnu skrb u Europi, ističu stručnjaci.

"Svaka županija trebala bi imati jedan hospicij. To je zadnja karika u lancu palijativne skrbi - kada bolesnika više ne možemo zbrinuti u kućnoj palijativnoj skrbi, da ga se smjesti u hospicij, a ne u bolnicu", istaknula je za DNEVNIK.hr predsjednica Hrvatskog društva za palijativnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora **Vlasta Vučevac**.



"Čuo se huk iz...
je jako"

2



JEDNA OD NAJVEĆE
**Pogledajte nev...
ribara iz Dalma...
da se na 15 me...
nazire sjena..."**

3



HITNE SLUŽBE NA
**FOTO Sudarila...
u centru grada...
ljudi..."**

AD

**DEJLJUE
KOPMLI**

Ako je upoznate

DOŽIVITE EURO

Posjetite novi interakci...
ulaz besplatan.

Centar Medial Europe
Ul. T. Tome Rešetača 2
Zagreb

PODILITI



Ilustracija

Foto: Getty Images

Pravo na dostojanstvenu smrt

Krugovi su jedna od udruga koja u Zagrebu pruža volontersku podršku starijim i nemoćnim ljudima te jasno, kažu, vide trend da sve više starijih osoba treba profesionalnu skrb. Često su to i onkološki pacijenti s teškim životnim situacijama, gdje tradicionalna povremena podrška više nije dostatna pomoć.

Na području Grada Zagreba djeluje udruga La Verna koja korisnicima pruža uslugu socijalnog radnika i volontera i svjedoči značajnoj dobrobiti kako za bolesnike i njihove obitelji tako i za liječnike i medicinske sestre koji s njima rade. Međutim, ovakvih udruga nema na svim područjima Hrvatske.



Ilustracija - 7

Foto: Getty Images

"Stoga bi puno pomoglo kada bi se iznašla sredstva za zapošljavanje socijalnog radnika u timu, a nama kao udruzi bi puno pomoglo kada bi se ova suradnja formalizirala sklapanjem sporazuma kako ne bi počivala samo na našim

AD

**DEJLU
KOPMI**

Ako je upozna

DOŽIVITE EU
Posjetite novi interak
ulaz besplatan. Centar za kulturnu i društvenu
aktivnost u Zagrebu

POSDONJITE



"Stoga bi puno pomoglo kada bi se iznašla sredstva za zapošljavanje socijalnog radnika u timu, a nama kao udruzi bi puno pomoglo kada bi se ova suradnja formalizirala sklapanjem sporazuma kako ne bi počivala samo na našim dobrim međuljudskim odnosima i dobroj volji članova tima. Također, sve što kao udruga radimo omogućuju naši donatori jer se tako financiramo", objasnila je **Blaženka Erer Matić**, predsjednica udruge volontera u palijativnoj skrbi La Verna.

Ističe važnost podrške bolesnicima koji bi htjeli svoje posljednje dane provesti u svojim kućama uz svoju obitelj, pri čemu im pomažu mobilni palijativni timovi i koordinator koji se ugovaraju pri domovima zdravlja: "Međutim, ovi timovi se sastoje samo od liječnika i medicinske sestre, a u njemu bi trebao biti još i socijalni radnik, volonter, psiholog, duhovnik i slično."



Ilustracija - 2
Foto: Getty Images

Općenito mišljenje onih koji rade u palijativu jest da bi težište palijativne skrbi trebalo biti upravo na primarnoj zdravstvenoj razini i da bolnica nije mjesto za umiranje.

"Okupljajući stručnjake vidjeli smo da volje i interesa postoji. Apeliramo na Vladu da sa stručnjacima zdravstva i socijale napravi radnu skupinu i ubrza

AD

DEJLU
KOPM

Ako je upozn

DOŽIVITE E

Posjetite novi inter

ulaz besplatn.

Ciklus Dječji kupa
Ulica Tome Svete
1/2019

PODIJELITE



"Okupljajući stručnjake vidjeli smo da volje i interesa postoji. Apeliramo na Vladu da sa stručnjacima zdravstva i socijale napravi radnu skupinu i ubrza proces donošenja Nacionalnog programa. Bolnice, domove zdravlje i zavode za socijalni rad potrebno je koordinirati kako bi sustav bio učinkovit i dostupan svima. Pozivamo sve zastupnike da nam se jave za razgovor i pokažu da im je dostojanstvo građana bitno", poručila je **Petra Klasić**, voditeljica projekta 'Krugovi podrške za starije osobe' u sklopu kojeg provode zagovaračku kampanju.



AD

DEJLJU
KOPM

Ako je upozn

DOŽIVITE E
Pogledajte novi int
ući s besplatnoCinque Terre, A
Luka Somo Balad
Zigmo

A

Ilustracija - 5

Foto: Getty Images

FOKUS.LTE



Smrt je sastavni dio života

Potrebno je, dodaje, i maksimalno iskoristiti sredstva stranih fondova, europskih i fonda drugog Švicarsko-hrvatskog programa suradnje gdje je Program palijativne skrbi jedan od četiri programa koji se financiraju. Iz tog fonda 85 posto se financira iz švicarskog doprinosa, a 15 posto je nacionalnog sufinanciranja. Sredstva europskih fondova, ovisno o projektu, moguće je koristiti za edukaciju, infrastrukturu, opremu ili razvoj novih modela skrbi. Upozorila je da postoje i ideje za socijalne inovacije i želje za socijalnim ugovaranjem, no prvo je potrebno pokriti osnovne usluge jer trenutno ni za njih nema kapaciteta.

Kao jedan od problema navodi i da umiranje ostaje generalno tabu-tema premda ćemo neminovno svi umrijeti. "Iako je umiranje neizbježan dio života, društvo ga rijetko percipira kao sastavni dio postojanja. Otvaranje te teme može dovesti do većeg razumijevanja, suosjećanja i boljeg tretmana onih koji su na kraju svog životnog puta. Razlozi mogu biti emocionalne, psihološke i društvene nelagode, kao što su strah od smrti ili osjećaj nemoći zbog čega se možda i društveno starost ignorira, a mladost jedina slavi. Medicina napreduje, stoga je lakše zamisliti da ćemo smrt odgoditi ili zaobići. Važno je istaknuti da na smrt ne treba gledati kao na neuspjeh medicine i odustati od svakog oblika pomoći i podrške. Mi svakodnevno svjedočimo koliko se bolesnicima i njihovim obiteljima može olakšati ako znaju da uvijek imaju nekoga koga mogu nazvati i tko će biti tu uz njih. Smrt je sastavni dio života."

Ključno je, ističu stručnjaci, razvijati sustav kao dobar temelj, a uz to i senzibiliziranost cijele zajednice za palijativnu skrb, kao i naviku doniranja i volontiranja jer samo na taj način sustav palijativne skrbi može biti učinkovit i održiv.

Osvješčivanje i senzibilizacija javnosti i donositelja odluka na ovu temu glavni je cilj dokumentarnog filma "Budi uz mene" koji je snimljen u sklopu projekta Zdravstveni opservatorij pod vodstvom Krijesnice – udruge za pomoć djeci i